

Motion till kommunfullmäktige: Nej till byggande på åkermark

Andelen jordbruksmark minskar i Sverige. Varje år försvinner cirka 600 hektar åkermark. Nuvarande jordbruksmarker har formats under århundraden bl a genom påverkan från betande djur och människans bearbetning av marken. Många jordbrukare har plockat sten, grävt diken och vårdat åkern för att hålla svälten borta och ge nya generationer möjlighet att leva av jorden. Bördig jordbruksmark kan inte skapas genom att blanda olika delar sand eller lera och mull, eller genom att man flyttar jord från en plats till en annan. En god odlingsjord utvecklas genom biologiska processer och genom ett långsiktigt arbete från dem som brukar den.

Enligt Jordbruksverket är bevarande av jordbruksmark viktigt ur flera aspekter där livsmedelsproduktionen är den mest uppenbara. Utöver det kan jordbruksmark buffra stora vattenflöden vid kraftiga regn. Betande djur håller landskap öppna. Många pollinerare och växter riskerar att dö ut utan ängs- och betesmarker. Åkermark och betesmark kan (om den är rätt skött) till skillnad från hårdgjord mark fungera som en kolsänka. "Ett rikt odlingslandskap" är ett av Sveriges nationella miljömål. Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks." Målet preciseras ytterligare: "Åkermarkens egenskaper och processer: Åkermarkens fysikaliska, kemiska, hydrologiska och biologiska egenskaper och processer är bibehållna". Brukningsvärd mark har i en ny rapport av Jordbruksverket definierats som all mark som brukas och rekommendationen är att den tidigare tiogradiga klassningen tas bort.

I takt med att jordbruksmark försvunnit har även självförsörjningsgraden av livsmedel sjunkit från 90 procent vid början av 1990-talet till omkring 50 procent idag. Riksdagen enades 2017 om Sveriges en livsmedelsstrategi där det centrala är att öka självförsörjningen och minska den sårbarhet som den höga andelen importerade livsmedel, handelsgödsel och djurfoder innebär.

Den 3 september 2020 tog Jönköpings kommun beslut om en nollvision för bebyggelse på jordbruksmark. Kommunfullmäktige antog ett styrdokument där jordbruksmark ska värderas högre och skyddas från exploatering. Kommunalrådet Mona Forsberg (S) kommenterade beslutet: "Det handlar bland annat om att vi vill stärka miljöarbetet och livsmedelsförsörjningen".

Allt fler konsumenter vill ha lokalproducerade produkter. Den styrande kvintetten i Lunds kommun inledde mandatperioden med att ta bort gällande mål om ekologiska livsmedel med hänvisning till att närodlade och klimatsmarta livsmedel ska prioriteras i stället. Lunds tätort är omgiven av en synnerligen bördig åkermark och i hela kommunen finns en stor potential för att producera många typer av livsmedel. En ansenlig andel av de senaste årtiondenas kraftiga tillväxt i kommunen har tagit jordbruksmark i anspråk. Därför vore det naturligt om Lunds kommun nu gör halt och antar en vision i likhet med den som utarbetats i Jönköpings kommun.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta en nollvision för exploatering av jordbruksmark

Lund den 22 juni 2021

Karin Svensson Smith
kommunfullmäktigeledamot MP

Ewa Björnberg
kommunfullmäktigeledamot MP